

POSILIĆ SIĘ (24) *vb pf*

się (14), sie (10).

o *prawdopodobnie jasne* (tak w posilić).

inf posilić się (5). ◇ *fut 2 pl* posilicie się (1). ◇ *praet 1 sg m* posiliłem się (1). ◇ *3 sg m* posilił się (2). *f* posiliła się (1). ◇ *3 pl m pers* posilili się (2). ◇ *imp 2 sg* posil się (3). ◇ *2 pl* posilcie się (1). ◇ *3 pl* niech się posilą (1). ◇ *con 2 sg m* byś się posilił (1). ◇ *3 sg m* by się posilił (2). *f* by się posiliła (1). ◇ *part praet act* posiliwszy się (3).

Sł stp s.v. *posilić, posielić, Cn s.v.* *poszczę z cnoty, Linde bez cytatu.*

1. *Wzmocnić się, nabrać sił, stać się silniejszym; confortari Vulg, PolAnt; confirmari Vulg; fulcire cor suum, innovare fortitudinem PolAnt* (23) :

a. *O siłach fizycznych, zdrowiu* (16) : *BierEz Qv; BibRadz Dan 10/19; [Ktore zlowa gdy panna evffraxya vslyszala, omglalá y na szyemya padla, Tak ze Ivlya szyedyala vnyey placzacz, Ktorey poszyływysy sya panna evfraxya rzekla [...]* *ŻywEufr 119*].

Szereg: »zmocnić się a posilić się« (1): *Zmocnicie się ręce opuśczone/ á koláná zemdlone pošilcie się [Confortate manus remissas: et genua debilia roborate]. BudBib Is 35/3.*

α. *Przez pokarm i napój; też: zjeść [w tym: czym* (9)] (13) : *A thak wnet fie po pułzczeniu krwie pošilic. FalZioł V 67v; A ia wam przyniośe trochę chlebá/ iż się wždy pošilicie/ á potym poydziecie w drogę BibRadz Gen 18/5, Iudic 19/5, 8; Oycze/ wielkie ciało mam/ tą połowicą bochenká zá grzechy niepokutuiąc/ [errata zmienia: zá grzechy pokutuiąc]. pošilic się niemogę. SkarŻyw 571, 356, 444, 518; WujNT Act 9/19; PowodPr 10.*

Zwrot: »posilić się pokarmem« (2): *A ták wftawfzy iadł y pił/ á fzedł pošiliwfzy się onym pokármem [in fortitudine cibi] przez czterdziełci dni y czterdziełci nocy BibRadz 3.Reg 19/8; SkarŻyw 285.*

Przen: *O Eucharystii* (1) :

Zwrot: »pokarmem i napojem się posilić« (1): *Kiedy do godnego wczczenia ołtarzá przyftępuiesz/ ábyś się pokármem y napojem pošilil/ ná święte Bogá twego Ciało y Krew/ wiará pogładay/ cześć mu odday/ y onemu się dziwuy. LatHar 196.*

b. *O siłach militarnych* (3) : *AGis Lácedemońki/ gdy Greci poráził/ Tedy im był dobrą mył/ bárzo iákoś skáził. Pošilili sie potym/ y nań sie zebráli/ Y z máłym pocžtem ludzi/ wnet go obegnáli. RejZwierz 38.*

Przen (2) : *Ale ty co naprofciey/ opuścwfzy [!] wfzytko ine/ bierz sobie ná pomoc onego możnieyżzego Hetmáná Páná fwego/ bez ktorego żadna inśza moc nie może zwyciężyć tego fprzećwniká twego [tj. szatana]. [...] Strzeżyłz pilnie tego rádżęć/ iáko cie tu łam Pan wyftrzega/ áby sie nie pošilil on twoy fprzećwnik y z onymi rotámi fwemi/ áby zásię nie pofiadł z nowu tego ták ochędożonego przybytku twego. RejPos 79.*

posilić się przeciwko komu (1): *Inimici aut^{em} mei viuunt et confirmati sunt super me [...]. A nieprzyjaciele moi żywą/ y pošilili sie przeciwko mnie á rozmnożyli sie ktorzy mnie wzgardzili niesprawiedliwie. WróbŻołt 37/20.*

c. *O siłach psychicznych: utwierdzić się* (4) : *MurzHist Hv; Niech vmilkną przedemną wyfpy á narodowie niech się pošilá BibRadz Is 41/1.*

posilić się na co (1): otoc Pan Bog łtáwi woczú w tych żywotách świętych tákie przykłády męczennikow/ żebyś tákże vmiał dla Chryftufa y wiáry iego vmrzeć/ y ná włzytko łie męczeńłtwo pošilić *SkarŻyw* A4.

posilić się czym (1): *Leop 2.Par 32/8 cf Szereg*.

Szereg: »pokrzepić a posilić się« (1): Abowiem łnim ielt ramię ćielełne/ á łnámí Pan Bog náłz/ ktory ielt pomocnikiem náłłym/ y potyka łie zá nas. Y pokrzepił á pofilił łie [*Confortatusque est*] lud temi łłowy Ezechiałłá Krolá Iudłkiego. *Leop 2.Par 32/8*.

2. *W funkcji strony biernej: Zostać wzmocnionym [czym]* (1) : iłz ten co z gęby łwey bluznierłtwá wypułzczał [*tj. Ariusz*]: przez członki włtydliwe/ trzewá łwe z Iudałzem wyrzucił: á prawdá łię košciolá Bożego/ tákim cudownym iego karánim pošiliłá. *SkarŻyw 390*.

Synonimy: 1. *pokrzepczyć się, pokrzepić się, potwierdzić się, ukrzepczyć się, ukrzepić się, umocnić się, utwierdzić się, wzmocnić się, zmocnić się.*

Formacje współrdzenne cf SILIĆ.

ALKa